

अवश्यायः, शीतो वायुः, ¹शीनं घृतम्, ²श्यानम्-नः, ³प्रतिशीनः, ⁴अभिशीनः, अभिश्यानः, अवशीनः, अवश्यानः, अभिसंशीनः, अवसंशीनः, ⁵श्यामः-श्यामा, श्यामाकः, शिवः, ⁶श्येनः, ⁷श्येतः, शितिः, इमानि रूपाणि अस्य धातोः विशेषेण भवन्ति ।

(1761) “श्रक्ति गत्यर्थः” (I-भ्वादि:-84. सक. सेट्. आत्म.)

‘—सर्पे’ इति वोपदेवः । यदुक्तं ‘क्षीरस्वामी.....शक्ति—’ इति पुरुषकारे (श्लो. 42); तत् तु क्षीरतरङ्गिण्यां न दृश्यते ।

श्रङ्गकः-ङ्किा, श्रङ्गकः-ङ्किा, शिश्रङ्गिषकः-षिका, शाश्रङ्गकः-ङ्किा ;
श्रङ्किता-त्री, श्रङ्गयिता-त्री, शिश्रङ्गिषिता-त्री, शाश्रङ्किता-त्री ;
इत्यादीनि रूपाणि सर्वाण्यपि भौवादिककङ्कतिवत् (140) उद्भानि । ल्यपि
^आश्रङ्क्य इति ।

(1762) “श्रग्नि गत्यर्थः” (I-भ्वादि:-151. सक. सेट्. पर.)

श्रङ्गकः-ङ्किा, श्रङ्गकः-ङ्किा, शिश्रङ्गिषकः-षिका, शाश्रङ्गकः-ङ्किा ;

1. ‘द्रवमूर्तिस्पर्शयोः इयः’ (6-1-24) इति द्रवस्य मूर्तौ काठिन्ये च वर्तमानस्य श्यायतेः निष्ठायां परतः सम्प्रसारणम् । ‘हलः’ (6-4-2) इति दीर्घः । ‘श्योऽस्पर्शे’ (8-2-47) इति निष्ठानत्वम् । ‘शीतो वायुः’ इत्यत्र तु स्पर्शार्थकत्वात् न निष्ठानत्वम् ।
 2. ‘इयानो वृश्चिकः’ इत्यत्र द्रवमूर्तिस्पर्शाभ्यामन्यत्र सम्प्रसारणाभावात् ‘संयोगादेरातो धातोर्यन्वतः’ (8-2-43) इति निष्ठानत्वमिति बोध्यम् ।
 3. ‘प्रतेश्व’ (6-1-25) इति प्रतेः परस्य इयडौ निष्ठायां सम्प्रसारणम् । ‘इयोऽस्पर्शे’ (8-2-47) इति निष्ठानत्वम् ।
 4. ‘विभाषाऽभ्यवपूर्वस्य’ (6-1-26) इति अभि, अव इत्युपसर्गात् परस्य इयडः सम्प्रसारणविकल्पः । सम्प्रसारणपक्षे ‘इयोऽस्पर्शे’ (8-2-47) इति निष्ठानत्वम् । सम्प्रसारणाभावपक्षे ‘संयोगादेरातो धातोः—’ (8-2-43) इति निष्ठानत्वमिति विशेषः । “—अभ्यवाभ्याम्” इति वक्तव्ये सति (सूत्रे) पूर्वग्रहणं व्यवहितेऽपि यथा स्यात्-इति ; तेन अभिसंशीनः, अवसंशीनः इत्याद्यपि सिद्धयति” इति माधवीयधातुवृत्तिः ।
 5. ‘इषुयुधि—’ (द. उ. 8-26) इति मक्प्रत्ययः ।
 6. ‘इयास्त्या—’ (द. उ. 5-12) इत्यादिना इनन्प्रत्ययः । इयेनः=युप्रः ।
 7. ‘इयाभ्याम्—’ (द. उ. 6-12) इतीतन्प्रत्यये इयेतः ।
- A. ‘दुःखकृमाश्रङ्क्य हरेः पदं जनः प्रशङ्कते कुत्र क्व क्व शङ्कते ॥’ धा. का. 1-12.